

FIȘA
raportului de activitate în anul 2015-2018 pentru membrii titulari și membrii
corespondenți ai AȘM

I. Titlul, numele și prenumele

Academician **Andrei EȘANU**, membru de Onoare al Academiei Române

II. Activitatea științifică

Conducător al programului de stat, proiectelor din cadrul programelor de stat, proiectelor de cercetări proiectelor bilaterale, internaționale.

Conducător al proiectului de cercetări științifice: *Univers politic, cultural-spiritual și rural în Țara Moldovei de la medieval la modern (în context european)*

III. Rezultatele științifice principale

	2015	2016	2017	2018
Publicații	16	15	32	17
Monografii în editate în străinătate			3	1
Monografii editate în țară				
Culegeri de documente și articole		1		
Ediții coordonate internaționale			2	
Ediții coordonate, îngrijite și redactate șt. naționale		1	2	
Ediții coordonate, îngrijite și redactate șt. internaționale			2	
Materiale didactice				
Articole în culegeri naționale	5	3	7	7
Articole în culegeri internaționale		6	5	
Articole în reviste cu factor de impact mai mare de 1				
Articole în reviste cu factor de impact 0,1-1,0				
Articole în reviste cu factor de impact 0,01- 0,1				
Articole în reviste naționale acreditate, categoria A				
Articole în reviste naționale acreditate, categoria B	2	3	3	2
Articole în reviste internaționale	4		3	2
Articole în alte reviste naționale,	5	1	3	4
Recenzii			2	
Rezumate			2	1
Participarea la foruri științifice naționale/internaționale	3/4	2/5	4/3	4/7
Organizator de conferințe, moderator	3	2	4	1
Emisiuni Radio-TV	6	16	7	9
Lansări de carte		3	2	1

IV. Rezultatele științifice obținute în anul de referință

2015- Dintre rezultatele noi evidențiem:

1. Investigațiile privind geneza ținuturilor Lăpușna și Soroca ne-au îndreptat spre concluzia că acestea își trag obârșia din formațiuni teritoriale de sate de până la constituirea și extinderea teritorială a Țării Moldovei în sec. XIV.

1. În baza unor surse documentare inedite am realizat investigații care ne-au determinat să considerăm că o bună parte din biblioteca lui D. Cantemir a ajuns în Rusia după 1711.

2. Investigațiile preliminare prin studiul comparativ dintre *Historia moldo-vlahica* și *Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor* de D. Cantemir ne-au făcut să concluzionăm că se confirmă ipoteza lui P.P.Panaiteșcu și Dan Slușanschi precum că *Historia ...* reprezintă o variantă latină de lucru a *Hronicului ...*

3. Cuprinzând procesele politice și culturale care aveau loc în lumea românească și vecinătatea imediată din imperiul Rusiei și cel Habsburgic în perioada 1848-1878 am ajuns la concluzia că fondarea Universității ruse din Odessa (1865), a celei maghiare din Cluj (1867) și a celei germane din Cernăuți (1875) reprezintă o reacție imediată la fondarea universităților românești din Iași (1860) și București (1864) în vederea anihilării influențelor lor culturale în

vediul populației românești aflate sub stăpânire străină.

2016– 1. În prim planul rezultatelor pe 2016 se impune descoperirea și publicare documentelor testamentare ale prințesei Maria Cantemir dinn care reiese că ea reprezenta figura în jurul căreia se coagulase emigrația din țările române în Imperiul țarist.

2. Cuprinzând procesele politice și culturale care aveau loc în lumea românească și vecinătatea imediată din imperiul Rusiei și cel Habsburgic în perioada 1848-1878 am ajuns la concluzia că fondarea Universității ruse din Odessa (1865), a celei maghiare din Cluj (1867) și a celei germane din Cernăuți (1875) reprezintă o reacție imediată la fondarea universităților românești din Iași (1860) și București (1864) în vederea anihilării influențelor lor culturale în vediul populației românești aflate sub stăpânire străină.

3. A fost reconstituite una dintre cele mai bogate biblioteci medievale mănăstirești de loa Voroneț (sec. XV-XX), devastate și risipite în urma anexării Bucovinei la Imperiul Austriac.

4. În colecția *Integrala manuscriselor Cantemir* (Craiova, România) au fost retipărite volumele coordonate de elaborate de Andrei Eșanu: *Dinastia Cantemireștilor sec. (XVII-XVIII)*, *Descriptio Moldaviae* (Mss. de la Odessa), *Neamul cantemireștilor. Bibliografie*.

2017 - Dintre rezultatele noi evidențiem:

- studiile de analiză și sinteză asupra unor lucrări cantemiriene incluse într-un volumul de excepțională valoare științifică: Dimitrie CANTEMIR. *Despre numele Moldaviei: în vechime și azi* • *Istoria moldo-vlachică* • *Viața lui Constantin Cantemir* • *Descrierea stării Moldaviei: în vechime și azi*. Editarea textului latinesc, aparatul critic și indici Florentina Nicolae, Traducere din limba latină Ioana Costa, Studiu 2uropean212e Andrei Eșanu, Valentina Eșanu, București, Academia Română – Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2017, CLI+1736 p. Colecția Opere Fundamentale, editată de Academia Română (Coord. Acad. Eugen Simion), precum și procesul de elaborare a unor ample studii de către D. Cantemir privitoare la istoria românilor de la declanșare prin căutări și variante nefinisate până la lucrări de proporții impunătoare, prin care este arătat procesul de devenire a poporului român și manifestării lui în istoria și civilizația universală din antichitate până în plin Ev Mediu, deasemenea este arătat procesul de receptare a acestora în cultura românească și europeană în sec. XVIII-încep. Sec. XXI.

- punerea în circuitul actual de valări perene ale culturii românești, printr-o ediție aparte de mare tiraj, al celui de-al doilea PANEGIRIC (necunoscut) al lui D. Cantemir din 1719, ca tratat teologic de anvergură în cultura și spiritualitatea românească și 2uropean2 din sec. XVIII.

- precum și valorificarea moștenirii mitropolitului Moldovei (1546-1551) Grigorie Roșca, care înanii 30-50 ai sec, XVI a inițiat picruta murală a mănăstirilor din nordul Țării Moldovei, fenomen cultural unic în lume.

- valorificată prin ediții 2uropean moșternirea științifică a Valentinei PELIN, medievist roman de prim rang prin publicarea volumelor : *Paisianismul în 2uropean21 cultural și spiritual sud-est și est 2uropean* (sec. XVIII-XIX), Iași, Doxologia, 2017, 324 p. Și *Manuscrise românești din secolele XIII-XIX în colecții străine (Rusia, Ucraina, Bielorusia)*. *Catalog*, Chișinău, Ed. Știința, 2017, 408 p. cu substanțiale studii și îngrijire de acad. Andrei Eșanu și Valentina Eșanu, prin care este cercetat și repus în circuitul științific un vast material cărturăresc din mediul românesc și păstrat în numeroase arhive și biblioteci din străinătate.

2018- În urma efectuării unei noi lecturi și a unor investigații detaliate a originalului latin și a celor mai recente traduceri și ediții ale *Istoriei Imperiului Otoman* de D. Cantemir , aceasta se prezintă *de-facto* nu ca o lucrare ordinară neinspirată (femomen datorat traduceriiilor defectuoase din sec. XVIII-XIX), ci ca una modernă bazată pe un spectru vast de studii și documente istorice, de fin observator, martor cular al proceselor și transformărilor prin care trecea Sublima Poartă în a doua jum. a sec. al XVII-primele decenii ale sec. XVIII-lea, studii din care se disprind concluzii deosebit de valoroase, pentru acele timpuri privitoare la decăderea continuă a puterii militare și economice otomane și prăbușirea eminentă a acesteia în viziunea lui Cantemir.

V. Activitatea didactică

Numărul cursurilor ținute	-
Numărul total de persoane la care a fost conducător științific al tezei de doctorat habilitat	3
Numărul persoanelor la care a fost conducător științific și care au susținut teza: 1 doc/ 3 doc. hab.	4
Numărul manualelor, materialelor didactice editate	-

Referent	1
EȘANU Andrei, Referent oficial la teza dl. Andrei Prohin ,”Viziunile profetice bizantine în textele narrative din ările Române (sec. XV-XVI)”, susținută la 28 octombrie 2015.	
EȘANU Andrei, Conducător științific la teza de doctor habilitat Constantin UNGUREANU, „Sistemul de învățământ din Bucovina în perioada stăpânirii austriece (1774-1918)”, 2018.	
EȘANU Andrei, Conducător științific la teza de doctor habilitat Maria DANILOV, „Cartea și cenzură în Basarabia (1812-1917)”, 2018.	
EȘANU Andrei, Conducător științific la teza de doctor habilitat Igor CERETEU, Cartea românească veche în estul Moldovei (sec. XVI-XIX)”, 2018.	
EȘANU Andrei, Conducător științific la teza de doctor în istorie Valentina CHIRTOAGĂ, „Etnicii germani din Basarabia: evoluție demografică, social-economică și cultural-spirituală (1814-1917)”, 2018.	

VI. **Activitatea managerială**

Șef al Secției Istorie Medievală de la Institutul de Istorie al AȘM
 Conducător al Seminarului Metodologic al Institutului de Istorie
 Membru al Consiliului Științific al Institutului de Istorie al AȘM

VII. **Informații generale :**

Premii, medalii, titluri etc.

2015 - EȘANU Andrei, **Premiul și Merdalia „Dimitrie Cantemir”** al Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din București, 23 octombrie 2015.
 2015 - EȘANU Andrei, **Diploma și Premiul „Clio”** la Salonul Internațional de Carte, Ediția a XXIV-a, Chișinău, 4 septembrie 2015, pentru vol. colectiv *O istorie a Basarabiei*, Chișinău, 2015
 2016 - EȘANU Andrei, **Diplomă de Onoare** al Primăriei Municipiului Chișinău, 18 iunie 2016.
 2018 - EȘANU Andrei, **Medalia Meritul Științific de gradul II „Milescu Spătaru”** al Academiei de Științe a Moldovei pe 16 iulie 2018.
 2018 - EȘANU Andrei, **Diplomă de Excelență** a Guvernului României, Ministerului Afacerilor Interne, Prefectura Județului Vâlcea, 22 august 2018
 2018 - EȘANU Andrei, **Diplomă de Excelență** a Ministerului Culturii și Identității naționale, Direcția Județeană pentru Cultură Vâlcea, 22 august 2018
 2018 - EȘANU Andrei, EȘANU Valentina, **Premiul Academiei de Științe a Moldovei** pe 2018.

VIII. **Alte activități**

Membru de colegiu al revistelor: Revista de Istorie a Moldovei (Chișinău); Destin Românesc (Chișinău); Calendar Național (Chișinău), Codrul Cosminului (Seria nouă) (Suceava); Analele Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”. Seria Istorie (București); Magazin bibliologic. Revistă științifică și bibliopraxiologică (BNRM, Chișinău); Analecta Catolica (Chișinău).

Semnătura _____ Academician Andrei EȘANU